

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als archeologische site van de site van het Celtic Field complex van het Kolisbos in Neerpelt

Provincie: Limburg

Gemeente: Neerpelt, 2de afdeling, sectie D

Objectnummer: 4.04/72025/101.1

-

Dossiernummer: 4.001/72025/111.1

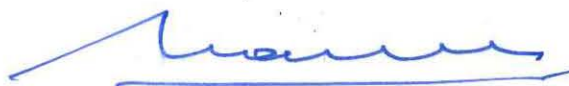
Omschrijving:

de site van het Celtic Field complex van het Kolisbos

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, **21 OKT. 2016**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen RWO, LNE, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Het advies werd gevraagd op 26 juli 2016.

Het departement noch de overige agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie

Het advies werd gevraagd op 26 juli 2016.

- De Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen bracht op 23 augustus 2016 een gecoördineerd advies uit van de dienst Ondergrond Vlaanderen, de dienst Land en Bodembescherming en de dienst Natuurlijke Rijkdommen.

Behandeling van het advies:

"In antwoord op uw vraag voor advies i.v.m. de voorlopige bescherming als archeologische site van het Celtic Field complex van het Kolisbos te Neerpelt. kunnen wij u mededelen dat de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie vast stelt dat het ontginningsgebied (gewestplan) aan de Torenstraat-Rooie Pier uitgesloten is uit de perimeter van de als te beschermen voorgestelde archeologische site. Deze uitsluiting is o.i. terecht omdat het inderdaad geen zin heeft om aan deze zone, waar het archeologisch bodemarchief niet meer aanwezig is, het statuut van archeologische site toe te kennen. De verdere optimale ontginning en de realisatie van de nabestemming van dit ontginningsgebied mag wel niet gehypothekeerd worden."

Antwoord: Het vermelde ontginningsgebied is inderdaad door zandontginning archeologisch vernield, niet opgenomen in de perimeter van de bescherming, en opgenomen als zone in de kaart van 'Gebieden waar Geen Archeologie verwacht wordt'. Voor het overige ontginningsgebied kan de archeologische bescherming de bestemming uiteraard niet wijzigen. Bij de ontginning van deze zone kan het primaire streefdoel van de bescherming, behoud 'in situ', dan ook niet gehandhaafd worden. In dit geval dient een behoud 'ex situ', middels een archeologische opgraving, uitgevoerd te worden.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

- Het Agentschap Natuur en Bos bracht op 29 juli 2016 advies uit.

Behandeling van het advies:

"Het gebied dat voorlopig beschermd zal worden is bijna volledig opgenomen in het uitgebreid bosbeheerplan Kolis, geregistreerd als UBBP-LI-09-301 en goedgekeurd op 15-03-

2010 voor een periode van 20 jaar. Bij de bescherming wordt het gebied opgedeeld in 2 zones. De zone type A waarbij de Celtic fieldstructuur nog duidelijk zichtbaar is en waarbij zowel het behoud van het microreliëf en het behoud van het aanwezige bodemarchief van belang is, is hoofdzakelijk in eigendom van de gemeente Neerpelt. De afbakening als type B zijn deels in eigendom van de gemeente Neerpelt en deels privé-eigendom.

Samengevat komt het er op neer dat de voorlopige bescherming niet in strijd is met de beheerdoelstellingen van het beheerplan.

Er is ook vanuit de entiteit Terreinbeheer van ANB geen bezwaar voor de bescherming van het Kolisbos als archeologische site, integendeel het kan zelfs bijdragen tot de bescherming ervan.

Het ministerieel besluit verhindert niet om de doelstellingen zoals opgenomen in het bestaand bosbeheerplan (goedgekeurd 2008) te realiseren en botst ook niet met de doelen. Het MB somt ook op welke beheersmaatregelen nog mogelijk zijn, deze zijn alle compatibel met het vooropgestelde beheer van de open natuur en bos, maar de maatregelen in het beheerplan zullen wel moeten aangepast worden. Praktisch geeft dit een beperkte meerkost. Maar indien na de bescherming een beheerplan wordt opgemaakt door Onroerend Erfgoed kan er door de eigenaars van de betrokken percelen een bijkomende beheersubsidie worden aangevraagd. Indien er een beheerplan wordt opgesteld zou dit best in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos gebeuren onder de vorm van een geïntegreerd natuurbeheerplan.

Een concrete analyse van de doelstellingen van de voorlopige bescherming leidde tot volgende vaststellingen:

Concreet hebben we deze doelstellingen vergeleken met de doelstelling van de overlappende bestanden. De doelstellingen zijn niet strijdig maar hebben wel gevolgen voor de beheermaatregelen.

Voor zone A, is het heel belangrijk dat het microreliëf niet beschadigd wordt. Zone A bevat hoofdzakelijk bestanden in eigendom van de gemeente Neerpelt. Voor de bestanden 20a, 21a, 22a, 23a, 24a, 24a, 25a, 29a, 42a, 45a, 46a, 47a en de bestanden in privé-eigendom 49a, 49d, 49e, 49f, 49g, 49h (allen eigendom Winters nv) en 48 bestaat het beheer uit normale dunningen. Indien bij het uitvoeren van de dunningen rekening wordt gehouden met bovenstaande bemerkingen vormt dit geen probleem. In de bestanden 26a, 27a, 28a, 50a, 54a, 55a, 56a, 57a, 58a, 59a 60a, 61a, 62a en 80a zullen er kaalkappen gebeuren voor de aanleg van kleinere tot grote open plekken. Bij het uitvoeren van deze kappingen zal rekening moeten gehouden worden met bovenstaande aandachtspunten om te voorkomen dat het microreliëf beschadigd wordt.

Voor het privé-bestand 36a is een omvorming naar inheems loofhout voorzien door middel van een eindkap. Maar aangezien deze reeds is uitgevoerd zijn er geen effecten meer te verwachten.

Bij zone B is het microreliëf (bijna) niet meer aanwezig en beperkt de doelstelling zich tot het behouden van het aanwezige bodemarchief.

Voor de bestanden 19a, 30a, 31a, 32a, 33a, 35a, 37a, 48a, 56a, 63a, 64a, 65a, 66a en de privé-bestanden 4a, 39a, 40a, 48d, 49b, 56a, 57a zijn er enkel dunningen voorzien. De maatregelen voor bestanden 40a, 49a, 50a (deel), 56a, 63a, 64a (allen openbaar) bestaat uit omvormingen/of aanleg van (kleine) open plekken. Deze maatregelen zullen geen negatief effect hebben op de doelstelling behoud van het bodemarchief."

Antwoord: Deze opmerkingen benadrukken dat het huidige beheer van het gebied niet in strijd is met de doelstellingen van het voorstel tot bescherming van de archeologische site. Ze zijn dan ook geen aanleiding voor aanpassingen aan het ontwerp van ministerieel besluit en het inhoudelijk dossier.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 26 juli 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van de onroerende goederen. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.4. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 26 juli 2016.

Het departement Landbouw en visserij, afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, bracht op 28 juli 2016 advies uit.

Hierbij werden de volgende opmerkingen geformuleerd:

- "In art. 5 van het MB wordt vermeld dat o.a. voor volgende handelingen aan de beschermde archeologische site een toelating moet worden aangevraagd: 1° het wijzigen van het microreliëf; 8° het scheuren van grasland; 9° het omzetten van gras- naar akkerland; 10° het eerste diepploegen van akkerland. Aangezien binnen het agrarisch gebied van deze archeologische site enkel akkerland aanwezig is, zal voornamelijk art s. 10° een knelpunt vormen vanuit landbouwkundig oogpunt. Het Dept. Landbouw en Visserij stelt zich hierbij de vraag wat onder 10° bedoeld wordt met "diepploegen" : over welke diepte gaat het hier? Het Dept. Landbouw en Visserij wenst daarenboven het principe van de vrijheid van teeltkeuze te benadrukken."

- "We stellen vast dat de op de kaart (omgevingsplan) en in art. 1 van het MB vermelde kadastrale perceelsnummers, niet volledig overeenstemmen met de kadastrale perceelsnummers, zoals vermeld in het dossier onder punt 2.3. Een voorbeeld : op de kaart en in het MB staat perceelsnummer 'D 906F74; welke niet vermeld staat onder punt 2.3 van het dossier. Dit dient gecorrigeerd te worden."

- "Gezien het actuele beroepslandbouwgebruik (akkers en voedergewassen) in agrarisch gebied;

- aangezien slechts een beperkte oppervlakte (zo'n 7 ha van de archeologische site gesitueerd is in agrarisch gebied;*
 - gezien de landbouwgebruikspcelen met agrarische bestemming aan de rand van de archeologische site gelegen zijn;*
 - aangezien het agrarisch gebied hoofdzakelijk gesitueerd is in de deelzone B I= zone zonder zichtbare aanwezigheid van structuren van het Celtic Field complex)*
- adviseert het Dept. Landbouw en Visserij om het agrarisch gebied niet in de archeologische site op te nemen.*

Het gaat om volgende kadastrale percelen (zie kaart omgevingsplan in een agrarische bestemming :

D907Y9, D906F14, D906M3, D906AS, D906N12, D903M17."

"Het Dept. Landbouw en Visserij geeft gunstig advies voor de voorlopige bescherming als archeologische site van de site "Celtic Field complex van het Kolisbos in Neerpelt" op voorwaarde dat het gebied met een agrarische ruimtelijke bestemming (zo'n 7 ha, niet in de archeologische site wordt opgenomen."

Antwoord: De percelen met een agrarische bestemming zijn inderdaad alleen gesitueerd in de deelzone waar naar de analyse van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen geen sporen van het Celtic Field complex meer in het huidige reliëf bewaard zijn. Echter, op recente en oudere luchtfoto's zijn op deze akkers wel sporen zichtbaar van dit prehistorische akkercomplex. Bovendien werden op een aantal van deze akkers ook vondsten gerapporteerd via metaaldetectie. De percelen maken dus duidelijk deel uit van het Celtic Field systeem. Zoals in de andere zones waar geen oppervlaktestructuren bewaard zijn, wordt hier niet verwacht dat er archeologische informatie zal kunnen onttrokken worden uit de walstructuren van het complex, maar worden wel andere nog bewaarde sporen (bewoning, begraving, ...) verwacht. Deze percelen maken dus integraal deel uit van het sitecomplex, en van de te beschermen archeologische site.

-De archeologische bescherming kan de bestemming van percelen niet wijzigen, dus ook niet het gebruik van akkerland, of de teeltkeuze.

-In het ministerieel besluit wordt de term 'diepploegen' nader gedefinieerd als: "*het diepploegen, diepwoelen en diepspitten van akkerland dieper dan 50 cm.*"

-De fouten in de oplijsting van de perceelnummers ten opzichte van het omgevingsplan werden gecorrigeerd.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

- De oplijsting van perceelnummers werd gecorrigeerd en de term 'diepploegen' werd nader gedefinieerd.
- De percelen in agrarisch gebied werden niet uit de perimeter van de bescherming gehaald, aangezien de archeologische gegevens erop wijzen dat deze percelen duidelijk deel uitmaken van de archeologische site.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Neerpelt

Het advies werd gevraagd op 26 juli 2016.

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht geen advies uit over deze bescherming. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier of het beschermingsbesluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 26 juli 2016.

De VCOE bracht op 15 september 2016 een gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

"6. Artikel 4 van het ministeriële besluit formuleert de voorschriften voor instandhouding en onderhoud van de te beschermen archeologische site. De commissie merkt op dat het afdwingen van het verbod op metaaldetectie in punt 5° ten laste komt van de zakelijkrechthouder. Dit lijkt niet logisch. De commissie vraagt de metaaldetectie op te

nemen als een toelatingsplichtige handeling zodat de toelatingsplicht automatisch op derden van toepassing wordt. "

"°7. Artikel 5 somt de toelatingsplichtige handelingen op. De commissie vindt het positief dat de toelatingsplicht van toepassing is binnen de gehele archeologische zone. Dankzij de differentiatie die wordt aangebracht in de beheersdoelstellingen, kunnen de toelatingsplichtige handelingen gericht en efficiënt worden afgewogen en beoordeeld. Art. 5, 10° stelt dat een toelating moet worden gevraagd voor het eerste diepploegen van akkerland. De commissie vraagt dit nader te omschrijven en toe te voegen: *'het diepploegen, diepwoelen en diepspitten van akkerland dieper dan 50cm.'*"

"°8. Tot slot formuleert de commissie opmerking(en) bij het inhoudelijke dossier:

- De nadruk van de bescherming ligt op het Celtic Field Complex. Dit wordt goed onderbouwd en geïllustreerd. Er wordt echter ook gewezen op het belang van de aanwezigheid van een grafheuvel uit de ijzertijd en van een vindplaats uit de Romeinse tijd. De locatie van beide vindplaatsen is echter moeilijk te situeren op de kaarten. Ze worden in de tekst gesitueerd ten opzichte van de Kolisloop, maar ook die is niet aangeduid op de kaarten. De commissie vraagt een duidelijk overzichtsplan op te nemen waarop de verschillende vindplaatsen duidelijk worden gesitueerd.

- Daarbij aansluitend vraagt de commissie de kaarten in het inhoudelijk dossier en in de fotoregistratie minstens te voorzien van een noordpijl en coördinaten."

"°9. Op basis van bovenstaande argumentatie en opmerkingen geeft de commissie een voorwaardelijk gunstig advies voor de voorlopige bescherming als archeologische site van de site Celtic Field complex van het Kolisbos in Neerpelt. De commissie vraagt:

- Het verbod op metaaldetectie te schrappen in artikel 4 en op te nemen als toelatingsplichtige handeling in artikel 5 (paragraaf 6);
- De toelatingsplicht in artikel 5, 10° nader te omschrijven (paragraaf 7);
- Een overzichtskaart toe te voegen aan het inhoudelijk dossier met aanduiding van de diverse vindplaatsen (par. 8);
- Kaarten te voorzien van een noordpijl en coördinaten (par. 8)."

Antwoord:

-Het verbod op metaaldetectie werd geschrapt in artikel 4 van het ministerieel besluit. In de plaats hiervan wordt onder artikel 3 van het ministerieel besluit de volgende paragraaf toegevoegd: "Wat betreft metaaldetectie, geldt voor elke beschermde archeologische site Deel 5, Hoofdstuk 33, paragraaf 1 van de Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren: *'De erkende metaaldetectorist spoort geen vondsten op in beschermde archeologische sites. Voordat hij op het terrein gaat detecteren, verifieert hij dat gegeven in het register van beschermingen op de website van Onroerend Erfgoed.'* Uitzondering kan echter gemaakt worden voor metaaldetectie in het kader van monitoring van de vindplaats in functie van de bescherming als archeologische site." Onder artikel 5 is eveneens een punt toegevoegd: "-metaaldetectie in het kader van monitoring van de site in het kader van de archeologische bescherming."

-In het artikel 5,10° (nu: art. 5,7°) wordt de term 'diepploegen' nader gedefinieerd als volgt: *'het diepploegen, diepwoelen en diepspitten van akkerland dieper dan 50cm.'*

-De aanduiding van de vermelde grafheuvel en de loop van de Kolisloop werd aangebracht in figuur 9. De juiste begrenzing van de Romeinse site is momenteel nog niet duidelijk. Voor de ligging 'bij benadering' verwijzen we naar de activiteiten van de Heemkundige kring, zoals weergegeven op figuur 3 van het inhoudelijk dossier.

-De kaarten werden voorzien van noordpijl, schaal en coördinaten.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

- In het ministerieel besluit werd het verbod op metaaldetectie verplaatst van artikel 4 naar artikels 3 en 5.
- De term 'diepploegen' werd nader gedefinieerd.
- De aanduiding van de vermelde grafheuvel en de loop van de Kolisloop werd aangebracht in figuur 9. De juiste begrenzing van de Romeinse site is momenteel nog niet duidelijk. Voor de ligging 'bij benadering' verwijzen we naar de activiteiten van de Heemkundige kring, zoals weergegeven op figuur 3 van het inhoudelijk dossier.
- De kaarten werden voorzien van noordpijl, schaal en coördinaten.

1.4. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

- In het ministerieel besluit werd het verbod op metaaldetectie verplaatst van artikel 4 naar artikels 3 en 5.
- De term 'diepploegen' werd nader gedefinieerd.
- De aanduiding van de vermelde grafheuvel en de loop van de Kolisloop werd aangebracht in figuur 9. De juiste begrenzing van de Romeinse site is momenteel nog niet duidelijk. Voor de ligging 'bij benadering' verwijzen we naar de activiteiten van de Heemkundige kring, zoals weergegeven op figuur 3 van het inhoudelijk dossier.
- De kaarten werden voorzien van noordpijl, schaal en coördinaten.
- De oplijsting van perceelsnummers werd gecorrigeerd.